

[Erenbjerg]

digt at engagere sagkyndig bistand for at kunne gennemskue lovgivningen, er i og for sig kun beklageligt. Men dette problem løses ikke ved, at udgifterne til sagkyndig bistand gøres til en fradragsberettiget udgift. Endelig skal det da også anføres, at i de tilfælde, hvor en borger lægger sag an mod det offentlige og vinder sagen, er dette ikke forbundet med udgifter for sagsøgeren.

Den stigning i antallet af klager, der igen de senere år har fundet sted, er vel ikke så meget udtryk for, at der har været en stigning i antallet af grunde til at klage og indanke sager for domstolene, som det er udtryk for, at det er blevet mere mondænt at klage.

Den socialdemokratiske folketingsgruppe kan ikke støtte en vedtagelse af det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Hagen Hagensen (KF):

Der er ingen tvivl om, at venstre med sit forslag til folketingsbeslutning rammer noget, der er væsentligt. Der er heller ingen tvivl om, at det var en fejl, da man i sporet af ophævelsen af skattefradragsretten i sin tid nåede frem til, at folk ikke længere skulle kunne fratække udgifter i skattesager til særlig bistand, det være sig til sagfører og til revision. Der er heller ikke nogen tvivl om, at det i mange tilfælde kan være nødvendigt for at sikre indkomsten, at man fører en sag, og i så fald skulle det i overensstemmelse med statsskattelovens ord være rimeligt, at man kan fratække de sagsomkostninger, der er forbundet med at få sin ret.

Når det er sagt, vil jeg også gerne sige, at det forslag, der er fremsat af venstre, rækker vel vidt. Der er grund til, når vi skal gennemgå det nærmere i udvalget, at søge det afgrænset, for det er ikke blot i skattesager og miljø- og planlægningssager, men i langt, langt flere sager, der kan være tale om, at man har behov for bistand, jeg tænker ikke mindst på landvæsenretter, ved ekspropriation og meget, meget andet. Det er et meget stort felt at tage fat på, og vi skal nok søge at få det afgrænset.

Der er også en anden afgrænsning, man skal se på. Er det enhver klage, der skal give mulighed for, at man kan fratække sine udgifter? Hvor skal det begynde i instansfølgelsen? Hvis vi nu holder os til skattesagerne, vil jeg gerne spørge: er det, første gang sagen

bliver behandlet ved ligningskommissionen, eller er det først, når der klages, når sagen skal tages op? Er det, når den kommer for skatteråd eller landsskatteret? Eller er det kun de omkostninger, der er forbundet med, at man fører sin skattesag videre ved de ordinære domstole, og hvor det jo må erkendes, at staten – ikke mindst i de senere år – gentagne gange har måttet bide i græsset, når højesteret har sagt sin mening om, hvordan forholdene var? Der er altså enkelte borgere eller enkelte selskaber, der har måttet påtage sig den byrde at føre sagerne igennem.

Og så lyder det henrivende, men – undskyld – en smule naivt, når hr. Erenbjerg siger, at hvis man vinder sin sag mod det offentlige, så er der ingen omkostninger forbundet dermed. Jeg tror, hr. Erenbjerg skulle prøve på at sætte sig lidt ind i, hvad det egentlig koster at føre en sag. Det er jo ikke retssagen alene, det er al den bistand, der er forbundet med at få sin ret, og det mål for omkostninger, der ydes af danske domstole, er nu ikke udtryk for, at man får dækket sine fulde omkostninger.

Der er ikke spor tvivl om, at der er rørt ved et problem, som skal løses. Ombudsmanden har for få dage siden udtalt sig klart og tydeligt herom og også tilkendegivet, at han synes, der i og for sig skulle sørges for, at der kom en retsafgørelse. Om han indstillede til fri proces, kan jeg ikke huske, men det er i hvert tilfælde en af de ting, som man naturlig kan overveje.

Til skatteministeren vil jeg godt have lov til at sige, at han ikke har ret i, at adgangen til retshjælp og adgangen til fri proces løser det problem, der her er tale om, slet, slet ikke. Så vil jeg sige, at skatteministeren ligesom hr. Erenbjerg ikke har fornødent kendskab til, hvordan det foregår ude omkring. Det er jo ikke offentlig retshjælp, man kan få, det er ikke fri proces. Det er ej heller den retshjælp, der kan dækkes gennem det, at man har tegnet en forsikring, der kan klare tingene. Mange gange er der ved de tilgrundliggende sager, hvor et principspørgsmål skal afgøres, hvor en praksis skal laves om, eller hvor indviklede forhold skal klares af og klares af på en fornuftig måde, et behov for, at man har hjælpen, og dér må jeg finde, at det er rimeligt, at man også får den, således at man sikrer sin indkomst derved, og så skulle retten til fradrag sådan set være hjemme.